

Tej

Csakugyan nagyon különös hely ez: éles fény vágódik a fehér asztalokhoz, fehér székekhez, fehér márványlapra, a leányok fehér kötényéhez, s az üvegekben, a poharakban tej van, a dara tejben fuldoklik, tejes rizskása gőzölög, a tányérokon tej csurog végig, még a földön is fehérlik a tej. Boldog fehér sziget ebben a fekete városban. Csak három ilyen csarnok van, hol a szegény emberek jegy nélkül ihatnak tejet. Izgatottan szaladnak ide, mosolyogva nyitják a kilincset, és bár budapestiek, egymás mellé ülnek, itt szeretik is egymást, mint a testvérek. Végre is tejtestvérek.

Ne higgyék azonban, hogy ennek a csarnoknak valami nyárspolgári zama-ta van. Sőt, itt érezni most a bűnt. Magam is megdöbbenek, milyen bűntudat lappang a levegőben. Akik itt vannak, összebújnak, suttognak, és a szenvedély remegésével, az ajkak türelmetlen csücsörítésével nyúlnak a poharakért. Előbb még magukba szívják a tej édes szagát. Szemüket lehunyják, hőmpölygő tejfolyókat képzelnek el a tej ez ártatlan morfinistái. Tejet adjatok nekünk, tejet. Valaha, hogy tilos volt a halál, a halállal kacérkodtak így a halandók, csapszékekbe bűjtak, alkohollal mérgezték magukat, vagy a mesterséges paradicsom örömeit hajsolták az ópium barlangjaiban. Most itt ebben a tejscsarnokban, ebben a tejbarlangban folyik ugyanez a tivornya, a tilos étellel. Mert ma már az élet vonul katakombákba. Nem is csoda, hogy ezek a szegények bűnnek, egyenesen perverzitásnak érzik, hogy tejet isznak, ők, az élet javíthatatlan kéjencei. De Quincey egykor kiadta memoárjait: *Egy ópiumszívó emlékiratai*. Milyen bűnös érdekesség lenne a budapesti memoár: *Egy tejivó emlékiratai*.

Íme, itt van az emlékiratból néhány árnyékrajz. Ezek a sovány diákok, adámcsutkás díjnokok, tüdővésztes varróleányok és májbjajos asszonyok az alakjai, kik majdnem kikapják a kisasszonyok kezéből a lábast, és titkon osonnak el, lábujjhegyen, nehogy mások is megneszeljék a tej forrását, és

feligyák előlük. Kedves öregurak sétálnak ki innen, kaján vigyorgással az orruk alatt, mint agg bűnösök, hogy hatvanéves korukban egy pohár tejet hőrpinthez le. Fehér bajszukon még mindig ott egypár fehér csöpp. Le se törlik, hogy tovább élvezzék az enyhe ízt, csöndesek és nyugodtak, és úgy ballagnak el erről a titokzatos helyről, a csecsemőkorukra való emlékezéssel, mint akiket valami titáni emlő szoptatott meg, és most már, ősz kis babák, le is feketnek, aludni.

(*Pesti Napló*, 1917. március 18. – *F*, 384–385. old.)